

De langverwachte update

Op het moment dat sommige gebruikers de hoop al opgegeven hadden, kwam Apple eindelijk met Logic Pro X, voorzien van een waslijst aan nieuwe features. Was het wachten de moeite waard?

door Stefan Robbers > stefan@interface.nl

Logic kent een lange geschiedenis: oorspronkelijk ontwikkelde Emagic het sequencerpakket Notator Logic voor de Atari ST computer. Vervolgens verschenen een Mac- en een Windows-versie. In de jaren daarna voegde men onder meer audio-editfuncties toe en zo ontstond de daw-software Logic Audio. Apple kocht vervolgens Emagic, stopte met de Windows-versie en het pakket werd omgedoopt tot Logic Pro. Logic kent veel gebruikers van het eerste uur; sommigen werken er zelfs al meer dan twintig jaar mee. De mogelijkheden en kwaliteit maakten het tot een van 's werelds beste

Xtra

- video's over de nieuwe interface, Drummer, Arpeggiator, Flex Pitch en Smart Controls
- soundlibrary

en meest gebruikte daw's, maar dan spreken we wel over vier jaar geleden, toen Logic Pro 9 uitkwam. Vervolgens gebeurde er heel lang niets. Nu is er dan eindelijk Logic Pro X.

Eerste indruk

Logic Pro X is uitsluitend te koop als download uit Apple's eigen App Store en werkt onder Mac OSX 10.8.4 of hoger. Aanvullende content zoals sounds en loops kun je later vanuit het programma zelf downloaden. Als je een nieuw project kiest, vraagt Logic je wat voor track je als eerste wilt aanmaken. Daarbij valt meteen op dat Logic er heel anders uitziet.

Er is gekozen voor donkere kleuren als achtergrond, met blauwe accenten voor plug-ins, software-instrumenten en de eq-sectie van de tracks. De mixer heeft dezelfde indeling als voorheen met een iets andere kleurstelling en aan/uit-knopjes direct op de plug-ins. De levelmeters zijn iets kleiner maar wel nauwkeuriger, de knopjes en teksten van de tracks in het arrangementvenster zijn iets groter dan voorheen. Dit voelt in eerste instantie wat raar aan, maar went snel; het scherm is beter leesbaar en straalt meer rust uit. De transportbar is verhuisd naar boven en is niet meer zo vrij in te delen als voorheen. Ook is hij hoog, wat op kleinere schermen (laptops) nogal wat ruimte inneemt.

Afbeeldingen

De bibliotheek van instrumenten zit nu aan de linkerkant en is met een knopje uit of aan

INFO

- **Prijs incl:** € 179,99 (download uit Apple App Store)
- **Distributie:** Apple Nederland
- **Internet:** www.apple.com/logic-pro

te zetten. In de bibliotheek zijn geluiden nu gesorteerd op instrumenttype en vervolgens op soort geluid. Natuurlijk is er ook een zoekfunctie. Instrumenten zijn voorzien van leuke, maar nogal grote afbeeldingen, die in kleiner formaat terugkeren op de sporen en in de mixer. Midi- en audiosporen zien er wat doorzichtiger uit en geven – als je dat wilt – meer informatie weer.

Aan het uiterlijk van de editors veranderde niet zo veel. Nieuw in de midi-editor is noot-quantizing volgens toonsoort. De nieuwe look doet wel wat denken aan Garageband. Ik vind hem als geheel niet helemaal geslaagd, vooral vanwege de ruimteverdeling en de harde blauwe accenten.

Inhoud

De instrumenten hebben ook deels zo'n verandering ondergaan. De piano's, orgels en clavinetten zijn behoorlijk opgeblazen en beschikken over reuzenknoppen en teksten van de presets. Daarentegen zijn de EXS24, Sculpture en Ultrabeat onveranderd gebleven, waardoor te kleine lettertjes en vreemde kleurkeuzes extra opvallen. Het komt ook raar over dat ze in een modern vormgegeven frame zitten. Dat maakt een wat rommelige indruk, waarbij het lijkt alsof men de helft van de instrumenten is vergeten op te poetsen. En het nut van de reuzenknoppen ontgaat me.

De klank van de nieuwe Retro Synth is diep en rijk aan details

Bij de plug-ins zien we een vergelijkbaar beeld. De eq, compressor en andere 'oudere' plug-ins zijn onveranderd, maar de amps en het pedalboard zijn opgeblazen en groter dan ooit. Wel fijn dat er nu een bass amp is, om basgitaarklanken mee te manipuleren en een aantal nieuwe effectpedalen die je in de gitaarversterker plug-in kunt gebruiken.

Behalve het uiterlijk zijn natuurlijk de kwaliteit en mogelijkheden van de instrumenten en effecten erg belangrijk en deze zijn eigenlijk onveranderd. Uiteraard zijn er nieuwe toevoegingen, waarover zo meer, maar de bestaande instrumenten en plug-ins lijken niet aangepast. Dat is jammer, want met

een verbeterde eq, compressor en effecten had men een grote slag kunnen slaan. De EXS24 is eigenlijk hopeloos verouderd en de ES1 en ES2 softsynths klinken weliswaar nog steeds goed, maar moeten het toch afleggen tegen de huidige generatie softsynths. Overigens ondersteunt Logic Pro X alleen 64-bits au-plug-ins. Ook een 32-bits bridge is er niet meer, waardoor een aantal oudere plug-ins niet meer zal werken.

Nieuw

Over naar de nieuwe instrumenten. Ten eerste is er Retro Synth, een klassieke analoge >>

Hoofd Project Window met Flex Pitch onderaan

Drum Kit Designer

Midi-effectplug-ins

De mixer

De Logic Remote app

dat je geen externe samples kunt kiezen voor je drumstel, dat zou een zeer interessant drumpatroon kunnen opleveren!

Midi en audio

Gebruikers van Logic kennen de Environment nog wel. Daar kun je midi-instrumenten in plaatsen, maar ook bewerkingen zoals arpeggiators. Nu is dat een niet bepaald

intuïtieve omgeving, en daarom heeft Apple een aantal midiplug-ins in een mooie schil toegevoegd aan Logic Pro X, die je in een instrumenttrack kunt gebruiken. De oorspronkelijke Environment is er nog steeds voor wie zelf wil gaan knutselen. Ook hier geldt dat men niets aan het uiterlijk heeft gedaan, waardoor het er soms ronduit lelijk uitziet. Verder kun je de midi-omgeving nog steeds niet globaal instellen maar alleen per song. De timing met externe midi-apparaten en midiclock lijkt iets verbeterd – waarmee een oude klacht in ieder geval is opgelost – maar toch blijkt hieruit dat men zich heel erg richt

De Track Stack

op in the box- producties en de gebruikers van externe hardware enigszins links laat liggen.

Helemaal nieuw is de Flex Pitch-functie. Hiermee kun je de toonhoogte van monofoon audiomateriaal aanpassen. Op een audiospoor verschijnt dan een nieuwe editor die de pitch detecteert, waarna je de verschillende noten naar boven of naar beneden kunt slepen en curves aanpassen. De functie is nauw verwant met Melodyne, maar wel met het voordeel dat het geïntegreerd is in de daw. Het werkt goed en is snel te doorgronden.

Ook heel handig is de trackstacksfunctie. Hiermee kun je een selectie van tracks en faders bundelen. Erg handig bij bijvoorbeeld grote orkestrale composities. Deze stacks

SPECIFICATIES

- Nieuw in Logic Pro X
- vernieuwde userinterface met aangepaste kleuren, werkbalken en fonts
- transportbar boven
- keuzemogelijkheden voor weergave van geavanceerde functies
- nieuwe soundlibrary
- auto save-functie
- quick help-tips met koppeling naar de handleiding
- track stacks
- arrangement track
- vernieuwde mixer met directe aan/uit-knop voor plug-ins
- vernieuwde score editor, nu track based
- koppeling met Soundcloud
- mediabrowser voor uitwisseling met Final Cut Pro en andere Apple-programma's
- virtuele drummer met verschillende drummers en stijlen
- Drum Kit Designer
- Bass Amp Designer
- 7 nieuwe stompboxes
- Retro Synth, virtueel instrument met 4 modes (analog, analog sync, wavetable, fm)
- midi-arpeggiator met chord-designer en step editor
- midiplug-ins voor transpose, velocity, note triggers, controller data
- scripterfunctie met java-ondersteuning voor editen mididata
- flex pitch
- smart controls per spoor en op instrumenten
- Logic Remote app op iPad

zijn ook als patch op te slaan zodat je ze op kunt roepen in andere projecten.

In control

Tegelijkertijd met Logic Pro X verscheen Logic Remote in de Apps Store. Met deze gratis app bedien je een aantal functies van Logic Pro X op je iPad. Zo zie je de mixer en alle sporen (inclusief vu-meters) en kun je solo, mute en opnamefuncties aan- en uitzetten. Verder zitten er transportknoppen en indicators voor timing en maten in. De andere schermen bevatten een toetsenbord, akkoordstrips om meteen een akkoord aan te slaan, sneltoetsen voor veelgebruikte functies en smart controls.

Dat laatste is een nieuwe feature van Logic Pro X. Per instrument of kanaal stelt Logic zelf een set van acht parameters samen, die je kunt bedienen met de iPad of kunt toewijzen aan een externe midicontroller. Je kunt zelf kiezen welke parameters je er mee wilt bedienen. De Logic Remote app werkt via wifi en herkent de software automatisch. Het kan echter soms nogal traag zijn, met name bij het inspelen van noten heb je veel last van veel latency.

Conclusie

Logic Pro X is dusdanig vernieuwd dat het wel even tijd kost om de omvang ervan te bevatten. Apple heeft zijn best gedaan om alle bestaande functies te behouden, en nieuwe gebruikers een goede instap te geven door de 'Pro features' inschakelbaar te maken. Qua bediening en lay-out is er flink wat verbeterd

met als resultaat een duidelijke userinterface – weliswaar met wat rare kleurkeuzes – en snel te doorgronden nieuwe mogelijkheden zoals de midi-arpeggiator. De audio- en midi-engine van Logic zijn echter niet vernieuwd. Dat betekent dat sommige bestaande bugs er nog steeds in zitten, en hoewel er absoluut niks mis is met kwaliteit van de mix-engine en de interne plug-ins, blijft Logic op dit gebied enigszins achter bij de concurrentie. Uiteindelijk is de geluidskwaliteit van het eindresultaat bepalend bij professionele software. Dat kunnen een nieuw uiterlijk en nieuwe features niet verhullen. De nieuwe features zijn wel heel inspirerend en handig, zoals Drummer, Stacks en Flex Pitch. Hier en daar ziet het er wel wat knullig uit, zoals bij de niet herziene interne eq, compressor en andere plug-ins en de EXS24 sampler bijvoorbeeld. De integratie met iPads als controller is daarentegen weer zeer geslaagd. Met zijn scherpe prijsstelling levert Logic Pro X ontzettend veel waar voor zijn geld en biedt voor velen meer dan genoeg productiemogelijkheden. Maar de tijd lijkt voorbij dat deze daw aan de absolute top zat; de concurrenten hebben immers niet stil gezeten. ■

HET OORDEEL

- + Logic Remote app
- + vernieuwde arrangement en mixer interface
- + Retro Synth instrument
- + Drummerfunctie
- + track stacks
- + midiplug-ins
- rommelige look oude instrumenten en plug-ins
- audio-engine niet vernieuwd
- geen ondersteuning meer voor 32-bit plug-ins